

Sygn. akt I ACa 217/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Wiesława Kuberska

Sędziowie: SA Joanna Walentkiewicz – Witkowska

del. SO Jacek Świerczyński (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...)’S” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.**

przeciwko **R. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą K. R., Handel hurtowy i detaliczny mięs, wędliny, drobiu, podrobów, Zakład (...) w K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 9 września 2015 r. 1sygn. akt X GC 34/15

1. oddała apelację;

2. zasądza od R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą K. R., Handel hurtowy i detaliczny mięs, wędliny, drobiu, podrobów, Zakład (...) w K. na rzecz Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...)’S” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 217/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 września 2015 roku (sygn. X GC 34/15), w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...)’S” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przeciwko R. K. o zapłatę Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględnił powództwo w całości i:

1) zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 107.804,42 zł, z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 19.152,34 zł od dnia 9 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 33.984,72 zł od dnia 14 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 11.929,68 zł od dnia 15 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 33.791,68 zł od dnia 19 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 8.946 zł od dnia 5 września 2014 r. do dnia zapłaty;

2) zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9.008 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Pozwany R. K. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „K. R. H. hurtowy i detaliczny mięso, wędliny, drób, podroby, Zakład (...)” w K..

Powodowe Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe (...)’ S Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. dokonało sprzedaży na rzecz pozwanego towaru w postaci półtuszy wieprzowych:

- w dniu 25 lipca 2014 r. w ilości 2.483,6 kg, wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) na kwotę 21.383,80 zł, z terminem zapłaty do dnia 8 sierpnia 2014 r.,
- w dniu 30 lipca 2014 r. w ilości 4.045,8 kg, wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) na kwotę 33.618,72 zł, z terminem zapłaty do dnia 13 sierpnia 2014 r.,
- w dniu 31 lipca 2014 r. w ilości 1.420,2 kg, wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) na kwotę 11.929,68 zł, z terminem zapłaty do dnia 14 sierpnia 2014 r.,
- w dniu 4 sierpnia 2014 r. w ilości 4.975,2 kg wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) na kwotę 41.791,68 zł, z terminem zapłaty do dnia 18 sierpnia 2014 r.; pozwany w ramach zapłaty ceny z tejże faktury wpłacił stronie powodowej w dniu 7 sierpnia 2014 r. kwotę 8.000 zł,
- w dniu 3 września 2014 r. w ilości 1.065 kg, wystawiając z tego tytułu fakturę VAT nr (...) za 2138,2 kg półtuszy na kwotę 17.960,88 zł, z terminem zapłaty do dnia 4 września 2014 r.; z ilości tej pozwany przyjął 1.065 kg towaru za kwotę 8.946 zł.

Towar każdorazowo był dostarczany do zakładu pozwanego i przyjmowany bez zastrzeżeń.

Pismem z 20 sierpnia 2014 r., nadanym do pozwanego listem poleconym w dniu 21 sierpnia 2014 r., pozwany został wezwany do zapłaty łącznej kwoty 116.644,30 zł z tytułu nieopłaconych faktur sprzedaży towaru.

Pozwany nie odpowiedział na ww. wezwanie do zapłaty ani też nie zapłacił na rzecz strony powodowej kwot dochodzonych pozwem.

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy poczynił w oparciu o dowody w postaci dokumentów przedłożonych przez stronę powodową w toku postępowania oraz na podstawie zeznań świadka H. K. – pracownika strony powodowej.

Postanowieniem z dnia 2 września 2015 r. Sąd I instancji oddalił, na podstawie art. 503 § 1 k.p.c., jako spóźniony, złożony przez pełnomocnika strony pozwanej na rozprawie w dniu 2 września 2015 r. wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków T. Z. i Z. C.. Zdaniem Sądu Okręgowego pozwany nie uprawdopodobnił, że nie zgłosił ww. dowodów w sprzecznie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym bez swojej winy, albo że występują inne wyjątkowe okoliczności usprawiedliwiające złożenie ww. wniosków dowodowych na rozprawie w dniu 2 września 2015 r. Nadto Sąd I instancji stwierdził, że uwzględnienie spóźnionych dowodów strony pozwanej spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy, związaną z koniecznością odroczenia rozprawy celem wezwania wnioskowanych przez pozwanego świadków. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 2 września 2015 r. oddalił również wniosek pełnomocnika strony pozwanej o odroczenie rozprawy wskazując, że podnoszona przez stronę pozwaną okoliczność, iż pozwany ustanowił pełnomocnika dopiero w przeddzień wyznaczonej rozprawy nie czyni zadość przesłankom pozwalającym na uwzględnienie spóźnionych wniosków dowodowych. Zdaniem Sądu I instancji

strona należycie dbająca o swój interes procesowy powinna ustanowić, w razie takiej potrzeby, pełnomocnika na tyle wcześnie, aby nie uchybić terminom prekluzji dowodowej. Wbrew bowiem twierdzeniom strony pozwanej, przyczyny uzasadniające wnioski dowodowe nie pojawiły się dopiero w toku rozprawy – przeprowadzone w jej trakcie postępowanie dowodowe potwierdziło jedynie twierdzenia strony powodowej opisywane przez nią w pozwie i dalszych pismach procesowych, które były pozwaniem znane znacznie wcześniej niż na rozprawie i umożliwiały mu stosowną reakcję procesową w zakreślonych mu terminach.

Postanowieniem z dnia 9 września 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd I instancji zważył, że zgodnie z art. 535 § 1 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. W ocenie Sądu I instancji strona powodowa udowodniła za pomocą dowodów z poświadczonych kopii dokumentów (których zgodność z oryginałem nie została zakwestionowana przez pozwanego) oraz zeznań świadka, iż pozwanego obciążały należności pieniężne określone w fakturach opisanych w ustaleniach faktycznych Sądu, z tytułu ceny sprzedaży, należnej powodowemu przedsiębiorstwu w związku ze sprzedażą na rzecz pozwanego towarów określonych w owych fakturach.

Sąd Okręgowy przyznał rację twierdzeniu pozwanego, że same tylko dokumenty faktur nie stanowią wystarczającego dowodu, z którego wprost można by wywodzić zawarcie określonej umowy oraz powstanie opisanych w nich zobowiązań pieniężnych, jednakże – zdaniem Sądu I instancji - w niniejszej sprawie strona powodowa, oprócz faktur, przedstawiła także dowód z zeznań świadka, z którego wynika jednoznacznie wydanie i odbiór przez pozwanego bez zastrzeżeń (także w zakresie ceny) towaru dostarczonego przez powodowe przedsiębiorstwo.

Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 231 k.p.c., zgodnie z którym sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne). Sąd ten wskazał, że w rozpoznanej sprawie, fakt zawarcia przez pozwanego umów sprzedaży towarów, których specyfikacja, ilość i cena określone zostały w treści przedstawionych przez powódkę faktur, można wyprowadzić z przedstawionych przez stronę powodową dokumentów faktur, zawierających wszystkie istotne elementy umowy sprzedaży oraz oznaczenie sprzedawcy i nabywcy owych rzeczy, pozostających w ścisłym związku z zeznaniami świadka H. K.. Zdaniem Sądu I instancji dowody te rozpatrywane łącznie prowadzą do wniosku, że takie umowy sprzedaży rzeczywiście były przez pozwanego zawierane. Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że strona pozwana nie przedstawiła żadnych kontrdowodów, z których wynikałyby okoliczności przeciwne powołanym przez powódkę, ewentualnie takie okoliczności, które skutkowałyby zwolnieniem pozwanego z zobowiązania lub ustaleniem braku jego wymagalności. W takiej sytuacji, w ocenie Sądu I instancji, całokształt zgromadzonego materiału dowodowego przemawia za uwzględnieniem powództwa jako mającego podstawy faktyczne zgodnie z ustaleniami Sądu oraz powołaną również wyżej podstawę prawną.

W zakresie odsetek za opóźnienie Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenie pozwu znajduje podstawę prawną w art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz, że bieg terminów odsetek rozpoczyna się od dnia następnego po upływie terminu płatności należności określonego w każdej z przedmiotowych faktur.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zasądzając je od strony pozwanej, jako przegrywającej proces. Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 5.391 zł, wynagrodzenie za czynności radcy prawnego w kwocie 3.600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją pozwany, zarzucając zaskarżonemu rozstrzygnięciu naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 128 § 1 k.p.c. oraz art. 129 § 1 i 2 k.p.c. przez pominięcie, że strona powodowa nie złożyła oryginału dokumentów prywatnych w postaci faktur VAT mających dokumentować sprzedaż na rzecz pozwanego ani ich

odpisów poświadczonych za zgodność z oryginałem przez powołane do tego osoby, lecz jedynie ich kserokopie, które nie przedstawiają wartości dowodowej w procesie cywilnym i nie powinny być podstawą czynienia ustaleń faktycznych,

- art. 217 § 1 k.p.c. i art. 503 § 1 k.p.c. przez pominięcie wniosków dowodowych zgłoszonych przez stronę pozwaną o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków w sytuacji, gdy w toku postępowania zaistniała potrzeba przeprowadzenia takich dowodów oraz gdy ich przeprowadzenie nie doprowadziłoby do zwłoki w rozpoznaniu sprawy,

- art. 231 k.p.c. przez przyjęcie domniemania faktycznego w postaci uznania za udowodniony fakt zawarcia umów sprzedaży między stronami w sytuacji, gdy wniosku takiego nie dało się wyprowadzić z innych okoliczności ustalonych w sprawie,

- art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i wyciągnięcia logicznych wniosków wypływających z przeprowadzonych dowodów w zakresie, w jakim Sąd I instancji ustalił, że rzekome faktury VAT miałyby zostać podpisane przez pozwanego, w sytuacji gdy nie ustalono, że pozwany podpisywał takie dokumenty, a także bezkrytycznie uwzględnił zeznania świadka H. K., w sytuacji gdy z jego relacji nie wynika by był on bezpośrednim świadkiem zdarzeń objętych twierdzeniami powoda i gdy jego wypowiedzi nie są skorelowane z konkretnym stanem faktycznym ani nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach.

Na podstawie art. 380 k.p.c. skarżący wniósł o rozpoznanie przez Sąd Apelacyjny zasadności postanowień dowodowych Sądu I instancji z dnia 2 września 2015 r., które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a także postanowienia z dnia 9 września 2015 r. o oddaleniu wniosku o otwarcie rozprawy na nowo.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań T. Z. i Z. C. celem stwierdzenia czy doszło do nawiązania stosunku kontraktowego między stronami oraz ewentualnej treści stosunku prawnego łączącego powodową spółkę z pozwanym, a także okoliczności wystawienia spornych faktur.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie strony powodowej w całości kosztami postępowania w obu instancjach, w tym kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w obu instancjach, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Strona powodowa wniosła także o dopuszczenie i przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu:

- z dokumentów, tj. poświadczonych za zgodność z oryginałem faktur VAT,

- z zeznań świadka R. C. – na okoliczność dostarczenia przez powoda towaru pozwanemu, odbioru towaru przez pracownika pozwanego, oczekiwania przez pozwanego na przyjazd towaru, wykonania przez powoda umowy sprzedaży łączącej strony, dokumentów z jakimi wydawany był towar, posiadania przez pozwanego faktur VAT załączonych do pozwu.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 25 stycznia 2017 r. Sąd Apelacyjny postanowił dopuścić dowód z zeznań świadka R. C. – na okoliczności wskazane w tezie dowodowej wniosku zawartego w odpowiedzi na apelację.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny postanowił dopuścić dowód z zeznań świadka T. Z. – na okoliczność dostarczania przez powoda towaru pozwanemu, kwitowania odbioru towaru, a w szczególności kto kwitował odbiór i jakie były na tę okoliczność wystawiane dokumenty.

Równocześnie – wobec dwukrotnego niestawiennictwa na wezwanie – Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Z. C.. Zważywszy dodatkowo, że okoliczności, na które miałyby zeznawać świadek nie mogłyby zmienić oceny Sądu co do dostarczenia przez powódkę pozwanemu zamówionego towaru (bez zastrzeżeń co

do ilości i jakości ze strony pozwanego) z uwagi na fakty wynikające z uzupełniających dowodów przeprowadzonych przez Sąd II instancji, a mianowicie, że pozwany zaksięgował wystawione przez powódkę faktury VAT nr (...) w prowadzonej ewidencji VAT zakupów za lipiec, sierpień i wrzesień 2014 r. oraz, że pozwany uwzględnił kwoty podatku VAT naliczonego w wystawionych przez stronę powodową spornych fakturach w rozliczeniu jego zobowiązania podatkowego z tytułu należnego podatku VAT.

W trakcie rozprawy apelacyjnej w dniu 13 kwietnia 2017 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie wyrażone w apelacji i odpowiedzi na apelację.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja, jako niezasadna, podlegała oddaleniu.

Na wstępie Sąd Apelacyjny wskazuje, że z przyczyn natury formalnej nie mógł odnieść spodziewanego przez skarżącego skutku sformułowany w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 217 § 1 k.p.c. i art. 503 § 1 k.p.c. przez oddalenie postanowieniem z dnia 2 września 2015 r. zgłoszonych przez stronę pozwaną wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków T. Z. i Z. C..

Powołane postanowienie Sądu Okręgowego jest postanowieniem niezaskarżalnym w drodze zażalenia – nie jest ono bowiem postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie ani postanowieniem wymienionym enumeratywnie w treści art. 394 § 1 k.p.c., ani też nie podlega zaskarżeniu na podstawie przepisów szczególnych. Niezaskarżalność powyższego postanowienia Sądu I instancji nie oznacza jednak, że z chwilą jego ogłoszenia stają się one prawomocne. Zgodnie bowiem z treścią art. 363 § 2 k.p.c. mimo niedopuszczalności odrębnego zaskarżenia, nie stają się prawomocne postanowienia podlegające rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji, gdy sąd ten rozpoznaje sprawę, w której je wydano.

Podstawą prawną badania przez Sąd II instancji zasadności niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji wydanych przed wydaniem wyroku w ramach tzw. uprzedniej kontroli prawidłowości orzeczenia jest przepis art. 380 k.p.c. Zgodnie z jego treścią sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Dopuszczalność kontroli niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji przez Sąd II instancji w trybie art. 380 k.p.c. znajduje potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazuje, że „warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., II UZ 63/13, LEX nr 1418894).

Dla możliwości przeprowadzenia kontroli instancyjnej niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji ustawa przewiduje jeszcze jedną dodatkową przesłankę. Zgodnie bowiem z art. 162 zd. 2. k.p.c. warunkiem dopuszczalności powoływania się przez stronę na uchybienia Sądu I instancji przepisom postępowania jest zwrócenie temu Sądowi uwagi na te uchybienia poprzez wniesienie o wpisanie stosowego zastrzeżenia do protokołu. Termin do złożenia tego rodzaju zastrzeżenia dla obecnych na nim stron kończy się wraz z zakończeniem posiedzenia lub też dla nieobecnych – kończy się z zakończeniem najbliższego posiedzenia. Niezłożenie tego zastrzeżenia wyklucza natomiast możliwość późniejszego powoływania się w środkach zaskarżenia lub środkach odwoławczych na powstałe uchybienia procesowe, z wyjątkiem uchybień, które sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu (powodujących nieważność postępowania) albo w wypadku braku zgłoszenia zastrzeżenia z przyczyn niezawinionych przez stronę. Brak winy musi być jednak uprawdopodobniony (uchwała SN z dnia 27 października 2005 r., III CZP 55/05, OSNC 2006, Nr 9, poz. 144, wyrok SN z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 237/06, Biul. SN 2006, Nr 11, poz. 17). Celem regulacji z art. 162 k.p.c. jest pobudzenie inicjatywy stron w doprowadzeniu do szybkiego usunięcia dostrzeżonych przez nie naruszeń przepisów postępowania i umożliwienie sądowi niezwłocznego naprawienia błędu. Cel art. 162 k.p.c. byłby zatem trudny do osiągnięcia przy założeniu, że strona, która we właściwym czasie nie zgłosiła odpowiedniego zastrzeżenia, może powoływać się na rzekome uchybienia procesowe Sądu I instancji dopiero po raz pierwszy w środku zaskarżenia (tak też SN w wyroku z

6 grudnia 2012 r., III CSK 62/12; LEX nr 1293777). Strona nie może zatem skutecznie zarzucać w apelacji uchybienia przez Sąd I instancji przepisom postępowania, dotyczącego oddalenia wniosków dowodowych, jeżeli nie zwróciła uwagi Sądu na to uchybienie (uchwała SN z 27 czerwca 2008 r., III CZP 50/08; OSNC 2009/7-8/103; wyrok SN z 7 marca 2012 r., II PK 159/11; OSNP 2013/3-4/32 i wyrok SA w Szczecinie z 12 września 2012 r., I ACa 299/12; LEX nr 1220620).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że apelacja pozwanego wprawdzie zawiera w swojej treści stosowny wniosek, o którym stanowi art. 380 k.p.c., jednak w toku postępowania rozpoznawczego fachowy pełnomocnik skarżącego nie zwrócił we właściwym terminie uwagi Sądu Okręgowego na uchybienie przepisom postępowania w trybie art. 162 k.p.c. Reasumując, wyłączona jest możliwość skutecznego powoływania się przez skarżącego w apelacji na ww. uchybienia Sądu I instancji.

W konsekwencji powyższego za bezskuteczny uznać należy również sformułowany w apelacji wniosek o poddanie kontroli Sądu Apelacyjnego niezaskarżalnego postanowienia Sądu I instancji z dnia 9 września 2015 r. o oddaleniu wniosku o otwarcie rozprawy na nowo w celu dopuszczenia dowodu z zeznań świadków T. Z. i Z. C..

Przystępując do oceny zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście – formalnie skutecznie zgłoszonych – zarzutów apelacyjnych Sąd Apelacyjny stwierdza, że zostało ono wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. Ustalenia co do okoliczności faktycznych stanowiących podstawę dochodzonego pozewem roszczenia Sąd Okręgowy poczynił na podstawie materiału dowodowego zaoferowanego przez stronę powodową, tj. przedłożonych dokumentów oraz zeznań świadka H. K.. Powyższe ustalenia Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Jednakże z uwagi na fakt, że opierały się one – w dużej części – jedynie na dokumentach faktur, które same w sobie nie stanowią wystarczającego dowodu zawarcia określonej umowy oraz powstania opisanych w nich zobowiązań pieniężnych (na co z resztą zwraca uwagę w swoim uzasadnieniu Sąd I instancji, nadając im jednak walor wiarygodności w kontekście dodatkowego dowodu w postaci zeznań świadka H. K.) Sąd II instancji dokonał w ramach postępowania apelacyjnego dodatkowych ustaleń faktycznych.

Dlatego też, na podstawie art. 382 k.p.c., Sąd Apelacyjny uzupełnił ww. ustalenia Sądu I instancji, zgodnie z którymi:

- 1) potwierdzenia przyjęcia towaru dostarczanego pozwanemu przez stronę powodową poprzez podstemplowanie i podpisanie oryginału i kopii faktury VAT dokonywał pracownik biura w zakładzie pozwanego lub sam pozwany; oryginał faktur VAT pracownik powódki dostarczający towar pozostawiał pozwanemu, zatrzymując jej kopię (zeznania świadka R. C. – e-protokół z rozprawy z dnia 25.01.2017 r., czas nagrania: 00:06:49 – 00:13:39, płyta CD – k. 174),
- 2) pozwany zaksięgował wystawione przez powódkę faktury VAT nr (...) w prowadzonej ewidencji VAT zakupów za lipiec, sierpień i wrzesień 2014 r. (ewidencja VAT zakupów pozwanego za okres lipiec – grudzień 2014 r. - k. 183-204 odwrót),
- 3) pozwany uwzględnił kwoty podatku VAT naliczonego w wystawionych przez stronę powodową spornych fakturach w rozliczeniu jego zobowiązania podatkowego z tytułu należnego podatku VAT (kopie deklaracji podatkowych VAT-7 pozwanego za okres lipiec – grudzień 2014 r. – k. 177-182).

Sąd Apelacyjny, uwzględniając wniosek skarżącego złożony w trybie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. uzupełnił postępowanie dowodowe o dowód z zeznań świadka T. Z., jednak pominął w całości jego zeznania, jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadek ten zeznał bowiem, że nie ma wiedzy na temat kwitowania odbioru towaru w firmie pozwanego oraz stosunków prawnych łączących strony przedmiotowej sprawy.

Sąd Apelacyjny oddalił również, jako zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania, wniosek dowodowy strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Z. C.. Świadek ten, mimo dwukrotnego wezwania na rozprawę oraz ukarania grzywną w wysokości 500 zł za nieusprawiedliwione niestawiennictwo na terminie rozprawy apelacyjnej w dniu 25 stycznia 2017 r., nie stawiał się na wezwanie Sądu na termin rozprawy apelacyjnej w dniu 13 kwietnia 2017 r., bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w sprawie. Nadto – o czym już było wyżej – okoliczności, na które

miał zeznawać świadek zostały już stwierdzone przez Sąd II instancji innymi dowodami, w postaci złożonych przez pozwanego dokumentów na wezwanie Sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie mógł odnieść oczekiwanego przez skarżącego skutku podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego materiału dowodowego i wyciągnięcia logicznych wniosków wynikających z przeprowadzonych dowodów skutkujący uznaniem, że faktury VAT wystawione przez powoda miałyby zostać podpisane przez pozwanego.

W myśl powołanego przepisu ustawy Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych, i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, że w rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy poczynił swoje ustalenia faktyczne na podstawie całokształtu zgromadzonych w toku postępowania dowodów, tj. kopii faktur VAT wystawionych przez powódkę oraz zeznań świadka H. K., których wiarygodność, rzetelność, prawdziwość i moc dowodowa została przez Sąd I instancji oceniona w sposób prawidłowy.

W szczególności, wbrew zarzutom apelacji, za prawidłową i nie naruszającą dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. uznać należy pozytywną ocenę wiarygodności zeznań świadka H. K. dotyczących zasad i trybu współpracy gospodarczej pomiędzy stronami. Zeznania tego świadka są bowiem jasne, precyzyjne, kategoryczne, wewnętrznie spójne oraz korespondują z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym. Wiarygodności zeznań tego świadka nie przekreśla sam tylko fakt, że jest on pracownikiem strony powodowej. W ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczność ta przy ocenie wiarygodności i mocy dowodowej jego zeznań przemawia na korzyść ponieważ, jako osoba zatrudniona u powódki na stanowisku handlowca, świadek H. K. miał bezpośrednią i pełną wiedzę na temat zasad obowiązujących w zakresie kooperacji handlowej stron.

Wprawdzie należy przyznać rację skarżącemu w zakresie, w jakim kwestionuje on prawidłowość oceny Sądu I instancji, że z zeznań świadka H. K. jednoznacznie wynika wydanie towaru i jego odbiór przez pozwanego bez zastrzeżeń, jednakże – zdaniem Sądu Apelacyjnego – powyższe uchybienie (mieszczące się w ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.) nie ma wpływu na rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie. Uzupełnione przez Sąd II instancji postępowanie dowodowe potwierdziło bowiem powyższe ustalenia Sądu Okręgowego. Z zeznań świadka R. C. zatrudnionego u powódki na stanowisku kierowcy wynika, że zamawiany przez pozwanego towar był mu dostarczany oraz, że potwierdzenia przyjęcia towaru dostarczanego pozwanemu przez stronę powodową poprzez podstemplowanie i podpisanie oryginału i kopii faktury VAT dokonywał pracownik biura w zakładzie pozwanego lub sam pozwany, a

nadto, że oryginał faktur VAT pracownik powódki dostarczający towar pozostawiał pozwanemu, zatrzymując jej kopię. Świadek ten zeznał również, że jeden raz otrzymał bezpośrednio od pozwanego gotówkę w kwocie 8.000 zł stanowiącą częściową zapłatę należności za dostarczony towar. Powyższe zeznanie koresponduje z treścią kopii faktury VAT nr (...) z dnia 4 sierpnia 2014 r. oraz załączonym do pozwu pokwitowaniem wpłaty KP nr (...) /KP.

Nadto z treści złożonej przez stronę pozwaną w toku postępowania apelacyjnego ewidencji VAT zakupów za okres lipiec – grudzień 2014 r. (k. 183-204 odwrot) wynika wprost, że pozwany nie tylko otrzymał wystawione przez stronę powodową faktury VAT nr (...) (czemu kategorycznie zaprzeczał w treści sprzeciwu od nakazu zapłaty, twierdząc iż faktury VAT wymienione w pozwie nie zostały mu nigdy doręczone) lecz również, że zaksięgował je. Wystawienie faktury, następnie przyjęcie jej przez kontrahenta, zaksięgowanie bez żadnych korekt i zastrzeżeń daje podstawę do domniemania, że dokonywane w ewidencji księgowej zapisy są odzwierciedleniem rzeczywistego stanu, zgodnie z rzeczywistym przebiegiem zafakturowanej operacji gospodarczej.

Z kolei złożone przez stronę pozwaną kopie deklaracji podatkowych VAT-7 za okres lipiec – grudzień 2014 r. (k. 177-182) potwierdzają, że pozwany uwzględnił kwoty podatku VAT naliczonego w wystawionych przez stronę powodową fakturach w rozliczeniu jego zobowiązania podatkowego z tytułu należnego podatku VAT. Oznacza to, że w rzeczywistości pozwany nie kwestionował swojego zobowiązania stwierdzonego wystawionymi przez stronę powodową fakturami VAT ani co do zasady, ani co do wysokości, zaś przeciwnie twierdzenia w tej kwestii były przez niego wyrażane jedynie na potrzeby niniejszego postępowania sądowego.

Chybiony w ocenie Sądu Apelacyjnego jest również podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 128 § 1 k.p.c. oraz art. 129 § 1 i 2 k.p.c., a to z tego względu, że adresatem zawartych w wymienionych artykułach regulacji są strony, a zatem sąd nie mógł ich naruszyć. Przepis art. 129 k.p.c., który daje stronie prawo do zaznajomienia się z oryginałem każdego dokumentu, na jaki powołuje się strona przeciwna, zobowiązując stronę aby na żądanie przeciwnika złożyła oryginał dokumentu powołanego w piśmie. Niedostarczenie oryginału dokumentu nie jest jednak obwarowane żadnymi sankcjami. W razie niepodporządkowania się żądaniu przeciwnika sąd dokonuje oceny dowodów, posługując się treścią odpisu dokumentu, a wobec braku odpisu dokumentu lub odmowy jego złożenia ma zastosowanie art. 233 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podziela również dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę prawną dochodzonego pozvem roszczenia tak co do przyjętej podstawy prawnej oceny jego zasadności, jak i wyniku tej oceny. Sąd I instancji słusznie przyjął, że podstawą prawną oceny zasadności roszczenia objętego pozvem winien być art. 535 k.c. oraz, że w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy spełnione są przesłanki konieczne dla uwzględnienia żądania.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

W niniejszym przypadku wypadło potwierdzić za Sądem Okręgowym, że zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy dał podstawę do stwierdzenia, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy której treść zawiera wszystkie przedmiotowo istotne elementy konstrukcyjne umowy sprzedaży, a mianowicie przedmiot sprzedaży (określony ilościowo i jakościowo) oraz cenę.

Podstawowym obowiązkiem kupującego jest zapłata świadczenia pieniężnego – ceny, przy czym jeśli chodzi o termin spełnienia tego świadczenia to nie należy on do elementów przedmiotowo istotnych, skoro zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Natomiast w ujęciu art. 535 k.c. umowa sprzedaży, jako stosunek prawny, polega na przeniesieniu przez sprzedawcę na kupującego własności rzeczy. Umowa sprzedaży rzeczy oznaczonych co do gatunku ma w polskim prawie charakter umowy realnej, to znaczy, że do przeniesienia własności tego rodzaju rzeczy wymagane jest wydanie rzeczy przez sprzedawcę kupującemu.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa udowodniła, że zawarła z pozwanym (jako kupującym) umowę sprzedaży towaru w postaci półtuszy (rzeczy oznaczonych co do gatunku) o treści określonej w wystawionych fakturach VAT, a

także, że dostarczyła i wydała pozwanemu sprzedany towar nie otrzymując od pozwanego należnej zapłaty. Pozwany nie zdołał natomiast wykazać, że jego zobowiązanie pieniężne wobec powódki nie istnieje lub istnieje, ale w innej niż dochodzona pozwem wysokości, bądź też inna jest data jego wymagalności.

Mając na uwadze powyższe, a także fakt, że w postępowaniu apelacyjnym nie ujawniono okoliczności, które Sąd II instancji winien wziąć pod uwagę z urzędu, apelacja podlegała oddaleniu – jako bezzasadna – w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu zasądzając od pozwanego R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „K. R. H. hurtowy i detaliczny mięso, wędliny, drób, podroby, Zakład (...)” w K. na rzecz powodowego Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo Usługowego (...)’ S Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 2.700 zł. Na kwotę tę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powódki w postępowaniu apelacyjnym ustalone w oparciu o § 2 ust 1 i 2 i § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm.) przy uwzględnieniu, że zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804), obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 r. r. do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.